

# Reactienota Natuurbeheerplan Fryslân 2027

Gedeputeerde Staten van Fryslân hebben op 14 april 2026 het Ontwerp Natuurbeheerplan Fryslân 2027 vastgesteld. Dit plan heeft van 22 april tot en met 3 juni 2026 ter inzage gelegen. Belanghebbenden hebben een zienswijze kunnen indienen. In deze reactienota worden de ingediende zienswijzen behandeld. Dit document wordt tezamen met het definitieve Natuurbeheerplan Fryslân 2027 aan Gedeputeerde Staten aangeboden ter vaststelling.

Na vaststelling kunnen belanghebbenden gedurende een periode van 6 weken beroep aantekenen. Op de website van de Provinsje Fryslân zal worden vermeld welke periode dit is en hoe het beroep aangetekend kan worden, zie

<https://www.fryslan.frl/natuurbeheerplan2027>

## Zienswijze 1

Kenmerk registratie: 02519774

Datum ingediend: 28-5-2026

### Samenvatting zienswijze

Indiener heeft een zienswijze ingediend waarin verzocht wordt om op een drietal wijzigingen in de digitale kaarten door te voeren.

Op locatie 1, een natuurterrein aan de Mûntsetille te Kootstertille, wordt verzocht om de beheer- en ambitietypenkaart aan te passen van L01.03 Elzensingel in L01.06 Struweelhaag. Indiener geeft aan dat hier geen elzensingel maar struweelhaag aanwezig is.

Op locatie 2, een groot gebied ten zuidoosten van Burum, wordt verzocht om het agrarisch zoekgebied Open grasland uit te breiden. Dit gebied maakt wel onderdeel uit van een Aanvalsplan grutto gebied, maar is nog niet begrensd als Open grasland. Indiener geeft aan dat de locatie waarvoor een wijziging aangevraagd wordt een locatie is die nu niet aan de instapeisen voldoet, maar die zeer waardevol kan zijn zodra er beheer uitgevoerd kan worden. Het is nu een zogenaamde 'witte vlek' waar nu geen mogelijkheid voor weidevogelbeheer is. In een gezamenlijk gesprek is geconcludeerd dat de grens van het leefgebied open grasland nu onlogisch is en een uitbreiding van het leefgebied juist een logische stap zou zijn ten behoeve van het APG-gebied. Voor deze locatie is nog een bericht nagezonden, waarin een kleiner gebied wordt aangegeven om uit te breiden.

Op locatie 3, een bosje gelegen aan de Oude vaart te Surhuizum, wordt verzocht om het agrarisch zoekgebied Dooradering uit te breiden. Het bos wat hier aanwezig is wordt door de eigenaar beheerd en zij willen in aanmerking komen voor een beheervergoeding.

### Beoordeling

Op locatie 1 komt het op de beheer- en ambitietypenkaart opgenomen beheer- en ambitietype reeds overeen met het verzoek. Een wijziging van het natuurbeheerplan is daarom niet noodzakelijk.

De uitbreiding op Locatie 2 van het zoekgebied open grasland wordt getoetst aan de instapcriteria, welke in paragraaf 4.3 van het Natuurbeheerplan Fryslân 2027 zijn opgenomen, zie onderstaande tabel.

|                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                  |
|------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Open<br>Grasland | Minimaal 10 broedparen van grutto per 100 ha óf minimaal 50 broedparen van de soorten grutto, tureluur, kievit en scholekster samen per 100 ha, of                                                                                                                                          | Minimaal 100 ha samenhangende beheerde oppervlakte waarop leefgebied open grasland aanwezig is, of het gebied is als weidevogelparel aangewezen. |
|                  | Minimaal 30 broedparen van de kritische soorten (grutto, tureluur, veldleeuwerik, graspieper, gele kwikstaart, slobbeend, kuifeend, wulp, watersnip, kwartel, tafeleend, zomertaling, wintertaling, witte kwikstaart, kluut, knobbelzwaan, krakeend, bergeend en patrijs) samen per 100 ha. |                                                                                                                                                  |

In de nagezonden aanvulling zijn de weidevogelaantallen voor het kleinere zuidelijke gedeelte van 124 ha opgenomen. Voor 2026 zijn hier 5 paar kievit, 2 paar scholekster en 1 paar grutto geregistreerd. In 2025 zaten hier voor alle drie de bovengenoemde soorten 1 paar meer. In het onderliggende deel van de polder zitten meer weidevogels, 10 paar grutto, 2 paar tureluur en 2 paar scholekster. In samenhang met het aangrenzende leefgebied voldoet het zuidelijke deel aan de instapcriteria.

Voor de noordelijke locatie (grootte 159 ha) zijn geen recente gegevens beschikbaar. Uit de beschikbare gegevens blijkt dat in het noordelijke deel geen weidevogels zijn vastgesteld. Bij de indiener is niet bekend dat het ontbreken van gegevens komt doordat er hier geen weidevogels aanwezig zijn of dat er hier geen monitoring plaats vindt. Voor de beoordeling voor dit deel maakt dat niet uit, er zijn te weinig gegevens om te voldoen aan de instapcriteria.

De uitbreiding op Locatie 3 van het zoekgebied Dooradering wordt getoetst aan de instapcriteria, welke in paragraaf 4.3 van het Natuurbeheerplan Fryslân 2027 zijn opgenomen, zie onderstaande tabel.

|                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                               |  |
|--------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <b>Dooradering</b> | Er komt minimaal 1 van de doelsoorten voor in het gebied of het gebied ligt binnen het verspreidingsgebied van de betreffende soort(en)                                                                                                                                                       |  |
|                    | Minimaal 1 van de doelsoorten is recent (maximaal 2 jaar geleden) vastgesteld in het gebied óf de biotoompomstandigheden zijn optimaal aanwezig voor minimaal één van de doelsoorten én er zijn bronpopulaties van die soort aanwezig op een voor de betreffende soort te overbruggen afstand |  |

Op locatie 3 is een bosje aanwezig. Dit bosje wordt door een watergang gescheiden van het bestaande zoekgebied Dooradering. Deze watergang vormt voor de doelsoorten van dit leefgebied geen onoverbrugbare barrière. Bovendien zijn de biotoompomstandigheden geschikt voor de doelsoorten. Daarmee wordt voldaan aan de instapcriteria.

#### Conclusie

- **Locatie 1:** zienswijze leidt niet tot wijziging van het natuurbeheerplan, omdat het beheer- en ambitietype reeds overeenkomt met het verzoek.
- **Locatie 2:** zienswijze gedeeltelijk overnemen. Het agrarisch zoekgebied Open Grasland wordt uitgebreid voor het zuidelijke deel. Het verzoek voor het noordelijke deel wordt afgewezen.
- **Locatie 3:** zienswijze overnemen. Het agrarisch zoekgebied Dooradering wordt uitgebreid.

## Zienswijze 2

Kenmerk registratie: 02519776

Datum ingediend: 26-5-2026

### Samenvatting zienswijze

Indiener heeft een zienswijze ingediend waarin zij de provincie verzoeken om in te zetten op verbindingzones tussen het Drents Friese Wold en het Fochteloerveen. In de zienswijze geven zij aan dat de in het natuurbeheerplan veel informatie zit en de maatregelen goed worden samengebracht, maar dat zij wel een afwaarderingsmaatregel voor landbouwgrond in Zuidoost Friesland missen. Indiener is ervan bewust dat afwaardering een maatregel is die bedoeld is voor het realiseren van natuurdoelen binnen de NNN.

In Zuidoost Friesland moeten veranderingen gaan plaatsvinden in verband met stikstofdoelen en de daarbij behorende natuuropgaven, maar ook in het kader van de strengere eisen voor gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en noodzaak om onze Basiskwaliteit Natuur weer op orde te krijgen, het lijkt de indiener dan ook belangrijk om daar alvast op voor te sorteren. Zij zijn van mening dat het geschetste streefbeeld voor Zuidoost Friesland niet behaald kan worden met de huidige voorgestelde maatregelen en pakketten. Wél zien zij kansen om via land van particulieren en terreinbeherende organisaties verbindingen te realiseren.

Indiener geeft aan dat de provincie de verplichting heeft om te voldoen aan Europese wetgeving voor instandhouding van natuurwaarden en waterkwaliteit. Door het element afwaardering toe te voegen voor dit specifieke gebied wordt het mogelijk om 'stepping stones' te realiseren op particuliere gronden, waarmee het behalen van natuurdoelen en uiteindelijk een functionele ecologische verbinding gemakkelijker wordt.

### Beoordeling

In het Natuurbeheerplan worden de beleidsdoelen en de subsidiemogelijkheden voor de ontwikkeling en het beheer van natuurgebieden, agrarische natuur en landschapselementen in de provincie beschreven. Het natuurbeheerplan geeft uitvoering aan het Europese, rijks- en provinciale natuurbeleid binnen het kader van de SrNL en SKNL. Het gaat daarbij om bestaande natuurgebieden, gebieden waar nieuwe natuur gerealiseerd kan worden, landschappelijke waarden, landbouwgebieden met potentiële natuurwaarden en de Natura 2000-gebieden. Het Natuurbeheerplan beschrijft per (deel)gebied welke natuur- en landschapsdoelen nagestreefd worden. Het plan bevat de begrenzing van de natuur- en agrarische natuurgebieden, met name toegespitst op de internationale biodiversiteitsdoelen en de internationale natuurgerichte agromilieu-, water- en klimaatdoelen. Het plan is het uitvoeringskader voor het provinciale natuur- en landschapsbeleid en ook voor de implementatie van artikel 65 van het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid- Nationaal Strategisch Plan (GLB-NSP). Het plan is verankerd in de SrNL en SKNL en vormt daarmee het kader voor de SNL-subsidies.

In het verzoek wordt specifiek ingegaan op de afwaardering van gronden om zo verbindingzones te kunnen ontwikkelen. De door indiener gewenste uitbreiding van de mogelijkheden voor functiewijziging vraagt om een beleidsmatige keuze over de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland en de daaraan gekoppelde subsidiemogelijkheden. Een dergelijke wijziging maakt geen onderdeel uit van de actualisatie van het Natuurbeheerplan Fryslân 2027 en wordt daarom niet overgenomen. Binnen de provincie zijn twee subsidies die een vorm van afwaardering kennen:

- De Subsidie Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap. Dit is een regeling waarbij grond van de functie landbouw omgevormd kan worden in een natuurterrein of landschapselement. In het Natuurbeheerplan staat op de kaart aangegeven op welke

gronden een natuuropgave ligt, hiervoor kan een subsidie voor functiewijziging worden aangevraagd. Subsidie voor functiewijziging kan uitsluitend worden aangevraagd voor gronden die in het natuurbeheerplan als functiewijzigingsgebied zijn begreepd.

- De Subsidieregeling Friese bomen- en bossenstrategie. In deze regeling zit de mogelijkheid om subsidie aan te vragen voor het omvormen van landbouwgrond in bos buiten het Natuurnetwerk Nederland. Hiervoor ontvangt de aanvrager het verschil in waarde, de afwaardering.

Binnen de huidige natuuropgaven wordt gewerkt aan de voltooiing van het Natuurnetwerk Nederland. Er zijn binnen de Provincie Fryslân geen specifieke regelingen voor subsidie om natuurgebieden middels verbindingzones te koppelen. Het realiseren van nieuwe verbindingzones buiten de bestaande begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland maakt geen onderdeel uit van het Natuurbeheerplan Fryslân 2027 en kan daarom in het kader van deze planvaststelling niet worden meegenomen. Binnen de Subsidieregeling Friese bomen – bossenstrategie kan daar wel subsidie voor worden verleend als het bos op zo'n route ligt.

Het verzoek is vanuit het aspect van de natuur begrijpelijk. Middels het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer wordt het voor beheerders, particulieren en agrariërs al mogelijk om subsidie aan te vragen voor natuurlijke elementen. Echter, dit is een subsidie voor het beheer en onderhoud. Op dit moment bestaat geen subsidieregeling waarmee landbouwgrond buiten de bestaande begrenzingen via afwaardering structureel kan worden omgevormd ten behoeve van ecologische verbindingzones. Landelijk wordt onderzocht of subsidie mogelijk kan worden gemaakt voor de aanleg van natuurlijke en landschappelijke elementen op landbouwgronden, waarbij de agrarische functie behouden blijft. Het is op dit moment echter nog onduidelijk of een dergelijke regeling daadwerkelijk tot stand komt en onder welke voorwaarden deze zal worden opgesteld.

#### Conclusie

De zienswijze geeft geen aanleiding het Ontwerp Natuurbeheerplan Fryslân 2027 te wijzigen. De zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

## Zienswijze 3

Kenmerk registratie: 02519779

Datum ingediend: 11-5-2026

### Samenvatting zienswijze

Indiener heeft namens de eigenaar een zienswijze ingediend waarin verzocht wordt om op (slaper)dijk aan de Koedijk te Vijfhuizen de beheer- en ambitietypenkaart aan te passen in N12.01 Bloemdijk. Daarnaast wordt verzocht om het perceel te begrenzen als “natuur buiten het NNN” in kader van de Actualisatie Natuurnetwerk Nederland 2027.

Het perceel wordt thans ingezet voor agrarisch natuurbeheer en wordt, door de pachter, beheerd volgens een beheerplan. In 2023 en 2024 heeft een inventarisatie van de insecten en broedvogels plaatsgevonden. Deze zijn in een rapport vastgelegd welke als bijlage is meegezonden. De dijk heeft geen waterkerende functie meer en het beheer is aangepast van extensieve begrazing via klepelen in maaien en afvoeren. Daarnaast zijn in 2024 struwelen aangeplant, is op de noordteen een zaadmengsel ingezaaid en zijn aan de noordzijde vogelakkers aangelegd. Indiener geeft aan dat de dijk zeer waardevol voor allerlei soorten flora en fauna is en in de huidige toestand een hoge natuurwaarde heeft qua vegetatie en activiteit van insecten. Aangegeven wordt dat de Slachtedyk (tussen Oosterbierum en Raerd) al wel in het Natuurbeheerplan is opgenomen als N12.01 Bloemdijk en de Koedijk vergelijkbaar danwel qua ontwikkeling/toekomstperspectief ecologisch waardervoller is. Er wordt aangegeven dat het onderhoud arbeids- en kostenintensief is en dat ook de projectideën kostbaar zijn, een subsidie hiervoor is dan ook zeer welkom.

### Beoordeling

De zienswijze gaat over twee aspecten. De begrenzing van de percelen als “natuur buiten het NNN” en de opname in het Natuurbeheerplan, deze zijn met elkaar verbonden. Natuurterreinen worden namelijk in de Omgevingsverordening Fryslân 2022 opgenomen waarmee de ruimtelijke bescherming wordt geregeld. Het natuurbeheerplan is verankerd in de SrNL en SKNL en vormt daarmee het kader voor de SNL-subsidies. Voor natuurterreinen die in de Omgevingsverordening Fryslân 2022 zijn begrensd, kunnen in het Natuurbeheerplan beheer- en ambitietypen worden opgenomen. Wanneer een terrein niet als natuurterrein is begrensd, wordt daarvoor in beginsel ook geen beheer- en ambitietype opgenomen.

Het verzoek ziet op een uitbreiding van de begrenzing van "natuur buiten het NNN". Een dergelijke wijziging maakte geen onderdeel uit van het ontwerp dat ter inzage heeft gelegen. De locatie betreft geen NNN en is ook niet toegevoegd aan het NNN. Alleen wijzigingen zoals gepubliceerd op de website van de Provincie Fryslân lagen ter inzage.

Inhoudelijk wordt aangegeven dat de gronden geïsoleerd liggen en de invloed van de aangrenzende agrarische activiteiten is altijd aanwezig. Toch staat hier kamgras (Fine raai) en gewoon reukgras (Rûkersgers), komen moshommel en gele weidemier voor, waarbij de laatste soort ontzettend goed is voor de bodemstructuur. In het verslag wordt de nadruk gelegd op insecten en vogels en is ook het beheer daarop gericht. De beschreven inrichting, waaronder het actief aanplanten, inzaaien en aanleggen van vogelakkers, sluit echter onvoldoende aan bij de natuurlijke ontwikkeling die wordt nagestreefd bij het beheertype N12.01 Bloemdijk. Voor de ontwikkeling van een soortenrijke bloemdijk is inzaaien in beginsel niet wenselijk en wordt dit slechts als laatste maatregel toegepast. Door inzaai kunnen gebiedseigen (lokale) soorten worden verdrongen, waardoor het lokale karakter van de vegetatie verloren kan gaan.

## Conclusie

In kader van de Actualisatie Natuurnetwerk Nederland 2026 lagen alleen de wijziging van het Natuurnetwerk Nederland ter inzage. In dit proces is geconcludeerd dat de zienswijze geen grenswijziging betrof en is het verzoek niet verder in behandeling genomen. Omdat dit betekent dat het niet als natuurterrein wordt opgenomen in de Omgevingsverordening Fryslân 2022, het ook niet met een beheer- en ambitietype in het Natuurbeheerplan Fryslân 2027 kan worden aangegeven.

Daarnaast concludeert de provincie dat, vanwege de inrichting en het beheer wat heeft plaats gevonden, de landschappelijke en natuurlijke waarden zijn afgenomen en mogelijk verdwenen. Begrenzen als “natuur buiten de NNN” in kader van Omgevingsverordening Fryslân 2022 en N12.01 Bloemrijk in kader van het Natuurbeheerplan Fryslân 2027 ziet de provincie dan ook niet als noodzakelijk.

## Zienswijze 4

Kenmerk registratie: 02519791

Datum ingediend: 15-5-2026

### Samenvatting zienswijze

Indiener heeft een zienswijze ingediend waarbij wordt verzocht het agrarisch zoekgebied Open grasland uit te breiden. In het verzoek is aangegeven dat het hier gaat om een uitbreiding in de omgeving van Sneek. Als onderbouwing zijn de aantallen nesten en broedgevallen van de weidevogels meegestuurd.

### Beoordeling

De uitbreiding van het zoekgebied open grasland wordt getoetst aan de instapcriteria, welke in paragraaf 4.3 van het Natuurbeheerplan Fryslân 2027 zijn opgenomen, zie onderstaande tabel.

|                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                  |
|------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Open<br>Grasland | Minimaal 10 broedparen van grutto per 100 ha óf minimaal 50 broedparen van de soorten grutto, tureluur, kievit en scholekster samen per 100 ha, of                                                                                                                                          | Minimaal 100 ha samenhangende beheerde oppervlakte waarop leefgebied open grasland aanwezig is, of het gebied is als weidevogelparel aangewezen. |
|                  | Minimaal 30 broedparen van de kritische soorten (grutto, tureluur, veldleeuwerik, graspieper, gele kwikstaart, slobbeend, kuifeend, wulp, watersnip, kwartel, tafeleend, zomertaling, wintertaling, witte kwikstaart, kluut, knobbelzwaan, krakeend, bergeend en patrijs) samen per 100 ha. |                                                                                                                                                  |

De uitbreiding betreft een gebied van zo'n 104 hectare en sluit aan bij bestaand zoekgebied Open grasland. Uit de overgelegde gegevens blijkt dat in 2026 binnen het gebied volgens de stippenkaart 12 gruttopen, 19 paren kievit, 4 scholeksterparen en 3 tureluurparen zijn vastgesteld. Daarmee voldoet het gebied aan de instapcriteria zoals opgenomen in paragraaf 4.3 van het Natuurbeheerplan Fryslân 2027.

### Conclusie

De zienswijze wordt overgenomen. Het agrarisch zoekgebied Open grasland wordt overeenkomstig het verzoek uitgebreid.

## Zienswijze 5

Kenmerk registratie: 02519788

Datum ingediend: 18-5-2026

### Samenvatting zienswijze

Indiener heeft een zienswijze ingediend waarin wordt verzocht om op meerdere locaties de beheer- en ambitietypenkaart te wijzigen en uit te breiden. Daarnaast wordt in de zienswijze benadrukt om de indexaties en evaluaties van de standaardkostprijs op een goede wijze in de huidige en toekomstige vergoedingen te effectueren.

Ten aanzien van de beheer- en ambitietypenkaarten worden de volgende zaken gevraagd.

#### Locatie Fochtelooerveen

In en in de buurt van het Fochtelooerveen wordt op meerdere plekken verzocht de typen aan te passen naar N04.02 Zoete plas, N05.04 Dynamisch moeras en N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos. Daarnaast wordt verzocht om hier een grote oppervlakte op te nemen binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en op kaart te zetten met N00.01 Nog om te vormen naar natuur, om hier in de toekomst natuur te kunnen ontwikkelen.

#### Locatie Bakkeveen

Op deze locatie wordt verzocht om het bos aan te passen in ambitietype N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos.

#### Locatie Bantpolder

Op deze locatie wordt verzocht om de dijklichamen aan te merken als type N12.01 bloemdijk.

#### Locatie Schiermonnikoog

Op deze locatie wordt verzocht om een oppervlakte aan te merken als NNN en op te nemen als N00.01 Nog om te vormen naar natuur, om hier natuur te kunnen ontwikkelen.

#### Locatie Gaasterland

Op de locatie wordt verzocht om hier een oppervlakte op te nemen binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en op kaart te zetten met N00.01 Nog om te vormen naar natuur, om hier in de toekomst natuur te kunnen ontwikkelen, en van een andere oppervlakte juist dit type af te halen omdat hier geen natuur zal worden ontwikkeld.

## Beoordeling

Op locatie Fochtelooerveen komt een deel van de gevraagde beheer- en ambitietypen overeen met de feitelijke situatie en de beoogde natuurontwikkeling. Hierin is inderdaad meer zoete plas en moeras aanwezig dan wat nu op kaart staat. Uit navraag blijkt dat hier inderdaad wordt ingezet op een dynamisch moeras en geen sprake is van veenmoeras, gezien het wisselend peilbeheer. Voor de natuurruïne bestaat geen beheer- en ambitietype en is dat ook niet nodig omdat hier verder geen specifiek natuurbeheer plaatsvindt dat opname van een beheer- of ambitietype noodzakelijk maakt. De wijken waarvoor wordt verzocht om als N04.02 zoete plas op kaart te zetten maken geen onderdeel uit van een natuurterrein waarop de natuurbeheertypen van toepassing zijn. Dit zijn watergangen in een agrarisch gebied. Het bos wat wordt aangegeven is een natuurlijk bos en geen productiebos.

De oppervlakte welke wordt verzocht om als N00.01 Nog om te vormen natuur op de kaart te zetten, maakt nog geen onderdeel uit van een natuurterrein. Gelet op de volgorde dient dit verzoek eerst beoordeeld te worden in kader van de actualisatie van het Natuurnetwerk Nederland in de Omgevingsverordening Fryslân 2022. Pas nadat gronden als natuurterrein zijn begrensd, kunnen deze in een later vast te stellen natuurbeheerplan worden voorzien van een beheer- of ambitietype. Het natuurbeheerplan vormt namelijk alleen het kader voor de uitvoering van het natuur- en landschapsbeheer. Het beschrijft de beleidsdoelen en de subsidiemogelijkheden voor de ontwikkeling en het beheer van natuurgebieden, agrarische natuur en landschapselementen in de provincie. Komt uit de beoordeling voor het NNN dat hier een natuuropgave gewenst is, dan zal een later vast te stellen Natuurbeheerplan hierop aangepast worden. Het verzoek wordt daarom niet inhoudelijk beoordeeld in het kader van deze actualisatie van het Natuurbeheerplan.

Op locatie Bakkeveen is in een eerder Natuurbeheerplan het type veranderd in N16.03 omdat toen hier een productiefunctie op zat. Deze functie is aanwezig, maar hier wordt wel toegewerkt aan een ontwikkeling naar een natuurlijk bos. Gelet op de huidige beheerdoelstelling is aanpassing van het ambitietype naar N15.02 passend.

De locatie Bantpolder bevat dijklichamen welke worden beweid en deels gemaaid. De kenmerkende soorten behorend bij het natuurbeheertype N12.01 zijn op de dijk niet aanwezig. Deze soorten komen wel voor op de naastgelegen percelen. Gezien het beheer en aanwezige soorten, komt dit beheer overeen met het al aanwezige type N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland.

De betreffende locatie op Schiermonnikoog is in de Omgevingsverordening Fryslân 2022 reeds opgenomen als onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland. Deze locatie is niet opgenomen in het Natuurbeheerplan omdat het gaat om de toegang en de bebouwing van het waterwingebied.

Op locatie Gaasterland is eerder in kader van de Omgevingsverordening Fryslân 2022 een verzoek ingediend voor opname binnen het Natuurnetwerk Nederland. Nu wordt verzocht om hier een aanpassing op te doen. Gelet op de volgorde dient het verzoek eerst beoordeeld te worden in kader van een wijziging van het Natuurnetwerk Nederland in de Omgevingsverordening Fryslân 2022. Het natuurbeheerplan vormt namelijk alleen het kader voor de uitvoering van het natuur- en landschapsbeheer. Het beschrijft de beleidsdoelen en de subsidiemogelijkheden voor de ontwikkeling en het beheer van natuurgebieden, agrarische natuur en landschapselementen in de provincie. Komt uit de beoordeling voor het NNN dat de hier aanwezige natuuropgave kan worden aangepast, dan zal een later vast te stellen Natuurbeheerplan hierop aangepast worden. Het verzoek wordt daarom niet inhoudelijk beoordeeld in het kader van deze actualisatie van het Natuurbeheerplan.

## Conclusie

De zienswijze voor de locatie Fochtelooverveen wordt gedeeltelijk overgenomen. Voor de locaties Fochtelooverveen en Bakkenveen worden de beheer- en ambitietypenkaarten aangepast overeenkomstig de beoordeling.

De zienswijze voor de locaties Bantpolder en Schiermonnikoog worden niet overgenomen.

De verzoeken die betrekking hebben op de begrenzing van nieuwe natuur (N00.01) worden betrokken bij de beoordeling van wijzigingen van het Natuurnetwerk Nederland in het kader van de Omgevingsverordening Fryslân 2022.

De opmerkingen over de indexatie en evaluatie kostprijzen ter kennisgeving aannemen. De opmerkingen over de indexatie en evaluatie van de standaardkostprijzen hebben betrekking op de hoogte van de subsidievergoedingen. Deze maken geen onderdeel uit van het Natuurbeheerplan Fryslân 2027, maar worden vastgesteld binnen het landelijke subsidiestelsel en de daarop gebaseerde subsidieregelingen. Deze zienswijze leidt daarom niet tot aanpassing van het Natuurbeheerplan.

## Zienswijze 6

Kenmerk registratie: 02520358

Datum ingediend: 31-5-2026

### Samenvatting zienswijze

Indiener heeft een zienswijze ingediend waarbij wordt verzocht het agrarisch zoekgebied Open grasland uit te breiden. In het verzoek is aangegeven dat het hier gaat om een uitbreiding in de omgeving van Stiens. Als onderbouwing zijn de aantallen nesten en broedgevallen van de weidevogels meegestuurd.

Tussen de westelijke grens van weidevogelmozaïek Stiens en het dorp Stiens zitten een 11-tal percelen niet in het leefgebied Open grasland. Maar hier zitten wel weidevogels, vooral in 2025. Daarom verzoek om de grens van leefgebied Open grasland te verleggen richting Stiens.

Door uitbreiding leefgebied OG met ruim 30 hectare voldoet het totale weidevogelmozaïek nog ruimschoots aan de instapcriteria van het aantal weidevogels (zie tabel 1). De voorgestelde uitbreiding OG valt ook binnen het zoekgebied Aanvalsplan grutto Dokkum West. En kan zo bijdragen aan het realiseren van de doelen gesteld binnen Aanvalsplan grutto (en infractieprocedure grutto) om te komen tot grote robuuste gebieden van 1000 ha.

### Beoordeling

De uitbreiding van het zoekgebied open grasland wordt getoetst aan de instapcriteria, welke in paragraaf 4.3 van het Natuurbeheerplan Fryslân 2027 zijn opgenomen, zie onderstaande tabel.

|                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                  |
|------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Open<br>Grasland | Minimaal 10 broedparen van grutto per 100 ha óf minimaal 50 broedparen van de soorten grutto, tureluur, kievit en scholekster samen per 100 ha, of                                                                                                                                          | Minimaal 100 ha samenhangende beheerde oppervlakte waarop leefgebied open grasland aanwezig is, of het gebied is als weidevogelparel aangewezen. |
|                  | Minimaal 30 broedparen van de kritische soorten (grutto, tureluur, veldleeuwerik, graspieper, gele kwikstaart, slobbeend, kuifeend, wulp, watersnip, kwartel, tafeleend, zomertaling, wintertaling, witte kwikstaart, kluut, knobbelzwaan, krakeend, bergeend en patrijs) samen per 100 ha. |                                                                                                                                                  |

In het verzoek wordt om een uitbreiding van zo'n 30 ha gevraagd, echter blijkt bij het intekenen van het gebied dit een oppervlakte van 58 ha te beslaan. Onduidelijk is waar het verschil door ontstaat. Voor de beoordeling wordt de 58 ha aangehouden. Dit gebied sluit aan bij bestaand zoekgebied Open grasland. De aantallen laten een wisselend beeld zien in de aantallen broedvogels in en rondom het uit te breiden gebied. In 2025 zaten hier volgens de stippenkaart in cluster Stiens 11 paar grutto. Al wordt in de onderbouwing uitgegaan van een uit te breiden gebied van 30 ha, ook gerekend met de uitbreiding van 58 ha blijft het voldoen aan de instapcriteria.

### Conclusie

Zienswijze overnemen, agrarisch zoekgebied Open grasland uitbreiden.

## Zienswijze 7

Kenmerk registratie: 02520362

Datum ingediend: 31-5-2026

### Samenvatting zienswijze

Indiener heeft een zienswijze ingediend waarbij wordt verzocht het agrarisch zoekgebied Open grasland uit te breiden. In het verzoek is aangegeven dat het hier gaat om een uitbreiding in de omgeving van Morra en Niawier. Als onderbouwing zijn de aantallen nesten en broedgevallen van de weidevogels meegestuurd.

Door uitbreiding leefgebied OG bij Morra met ruim 100 hectare voldoet het totale weidevogel mozaïek nog ruimschoots aan de instapcriteria van aantal weidevogels (zie tabel 1). De voorgestelde uitbreiding OG valt ook binnen het zoekgebied Aanvalsplan grutto Dokkum Oost. En kan zo bijdragen aan het realiseren van de doelen gesteld binnen Aanvalsplan grutto (en infractieprocedure grutto) om te komen tot grote robuuste gebieden van 1000 ha. En past dus binnen de gestelde ambities van provincie Fryslân. De Anjumer Kolken dient ook als belangrijk uitwisselingsgebied van de grutto populatie in Bants Polder (N2000 gebied aangewezen als grutto leefgebied).

Ten noorden van de Roptawei nabij Niawier liggen een 4-tal graslandpercelen waarop weidevogels broeden/heen trekken met jongen. Door uitbreiding leefgebied OG met ongeveer 15 hectare (4 percelen) voldoet het totale weidevogel- mozaïek nog ruimschoots aan de instapcriteria van aantal weidevogels. De voorgestelde uitbreiding OG valt ook binnen het zoekgebied Aanvalsplan grutto Dokkum Oost. En kan zo bijdragen aan het realiseren van de doelen gesteld binnen aanvalsplan grutto (en infractieprocedure grutto) om te komen tot grote robuuste gebieden van 1000 ha.

### Beoordeling

De uitbreiding van het zoekgebied open grasland wordt getoetst aan de instapcriteria, welke in paragraaf 4.3 van het Natuurbeheerplan Fryslân 2027 zijn opgenomen, zie onderstaande tabel.

|                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                  |
|------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Open<br>Grasland | Minimaal 10 broedparen van grutto per 100 ha óf minimaal 50 broedparen van de soorten grutto, tureluur, kievit en scholekster samen per 100 ha, of                                                                                                                                          | Minimaal 100 ha samenhangende beheerde oppervlakte waarop leefgebied open grasland aanwezig is, of het gebied is als weidevogelparel aangewezen. |
|                  | Minimaal 30 broedparen van de kritische soorten (grutto, tureluur, veldleeuwerik, graspieper, gele kwikstaart, slobbeend, kuifeend, wulp, watersnip, kwartel, tafeleend, zomertaling, wintertaling, witte kwikstaart, kluut, knobbelzwaan, krakeend, bergeend en patrijs) samen per 100 ha. |                                                                                                                                                  |

De uitbreiding bij Morra betreft zo'n 83 ha. Dit gebied sluit aan bij bestaand zoekgebied Open grasland. In de onderbouwing wordt aangehaald dat het ligt in Aanvalsplan grutto gebied en dat het deel uitmaakt van de Anjumer Kolken en een uitwisselingsgebied is met de Bantpolder. Echter, deze uitbreiding is noordelijk van de provinciale weg N361 en maakt ruimtelijk gezien niet direct onderdeel uit van het gebied Anjumer Kolken. Deze weg vormt een barrière voor weidevogelkuikens. Daarnaast sluit het ook niet direct aan bij clusters van weidevogels in de Anjumer Kolken. Aansluiting bij de Bantpolder is er ook niet, dit gebied ligt op meer dan 2 kilometer afstand en wordt gescheiden door intensief bewerkte akkers. Voor volwassen weidevogels géén obstakel, voor kuikens wel. Met de beschrijving van het nut wordt wel rekening gehouden in de beoordeling, maar de instapcriteria/aantallen weidevogels zijn leidend. De opgestuurde gegevens voor de stippen gaan over de Anjumer Kolken. Op de stippenkaarten staan in het uit te breiden gebied géén stippen. Op basis van

deze gegevens kan geen goede beoordeling gemaakt worden van de noodzaak van het toevoegen van dit gebied.

De uitbreiding bij Niawier betreft zo'n 14 ha. Dit gebied sluit aan bij bestaand zoekgebied Open grasland. Dit betreft een kleine uitbreiding op een bestaand weidevogelmozaïek en sluit aan bij een Aanvalsplan grutto gebied. Tussen de uitbreiding en het bestaande plasdrasperceel ligt een lokale weg. Uit de zienswijze blijkt dat volwassen vogels en kuikens deze weg over steken en om de percelen te gebruiken om te foerageren. De aantallen, 2 tot 3 van de hoofdsoorten in de uitbreiding en 20 tot 30 van de hoofdsoorten rondom de plasdras, en aansluiting bij het mozaïek zijn dusdanig dat uitbreiding hiervan voldoet aan de instapcriteria.

#### Conclusie

De zienswijze wordt voor de locatie Morra niet overgenomen, omdat op basis van de beschikbare gegevens niet kan worden vastgesteld dat de gevraagde uitbreiding voldoet aan de instapcriteria uit paragraaf 4.3 van het Natuurbeheerplan Fryslân 2027.

De zienswijze wordt voor de locatie Niawier overgenomen. Het agrarisch zoekgebied Open grasland wordt overeenkomstig de beoordeling uitgebreid.

## Zienswijze 8

Kenmerk registratie: 02522495

Datum ingediend: 31-5-2026

### Samenvatting zienswijze

Indiener heeft een zienswijze ingediend waarbij wordt verzocht het agrarisch zoekgebied Open grasland uit te breiden. In het verzoek is aangegeven dat het hier gaat om een uitbreiding in de omgeving van Britsum. Als onderbouwing zijn de aantallen nesten en broedgevallen van de weidevogels meegestuurd. Het zijn graslandpercelen die ten oosten en noorden aansluiten op weidevogelmozaïek Stiens-Hallum Zuid.

### Beoordeling

De uitbreiding van het zoekgebied Open grasland wordt getoetst aan de instapcriteria, welke in paragraaf 4.3 van het Natuurbeheerplan Fryslân 2027 zijn opgenomen, zie onderstaande tabel.

|                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                  |
|------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Open<br>Grasland | Minimaal 10 broedparen van grutto per 100 ha óf minimaal 50 broedparen van de soorten grutto, tureluur, kievit en scholekster samen per 100 ha, of                                                                                                                                          | Minimaal 100 ha samenhangende beheerde oppervlakte waarop leefgebied open grasland aanwezig is, of het gebied is als weidevogelparel aangewezen. |
|                  | Minimaal 30 broedparen van de kritische soorten (grutto, tureluur, veldleeuwerik, graspieper, gele kwikstaart, slobbeend, kuifeend, wulp, watersnip, kwartel, tafeleend, zomertaling, wintertaling, witte kwikstaart, kluut, knobbelzwaan, krakeend, bergeend en patrijs) samen per 100 ha. |                                                                                                                                                  |

De uitbreiding bij Britsum betreft zo'n 30 ha. Dit gebied sluit aan bij bestaand zoekgebied Open grasland. In het uitbreidingsgebied zelf zitten weinig weidevogels. In 2022 zaten hier 1 paar grutto en 1 paar scholekster, in 2025 waren dit 3 paar kievit en 1 paar scholekster. De verschillende jaren laten zien dat weinig weidevogels gebruik maken van de uit te breiden percelen. Deze zitten met name in het grasland met plasdras op zo'n 400 meter afstand, gescheiden door een lokale weg. Daar zitten er jaarlijks zo tussen de 15 en 20 broedparen van de 4 hoofdsoorten. Gezien de aantallen, afstand tot de plasdras, verspreiding/clustering van vogels en trend, kan hier niet worden voldaan aan de instapcriteria.

### Conclusie

De zienswijze wordt niet overgenomen. De gevraagde uitbreiding van het agrarisch zoekgebied Open grasland voldoet niet aan de instapcriteria uit paragraaf 4.3 van het Natuurbeheerplan Fryslân 2027.

## Zienswijze 9

Kenmerk registratie: 02522501

Datum ingediend: 31-5-2026

### Samenvatting zienswijze

Indiener heeft een zienswijze ingediend waarbij wordt verzocht het agrarisch zoekgebied Open grasland uit te breiden. In het verzoek is aangegeven dat het hier gaat om een uitbreiding in de omgeving van Sint Annaparochie. Als onderbouwing zijn de aantallen nesten en broedgevallen van de weidevogels meegestuurd.

Dit gebied ligt ten zuidoosten van Sint Annaparochie ligt TBO-terrein De Blikken. Dit is een weidevogelgebied van Staatsbosbeheer. Als aanvulling op dit TBO-terrein zou indiener graag een kleine uitbreiding van leefgebied open grasland zien.

### Beoordeling

De uitbreiding van het zoekgebied Open grasland wordt getoetst aan de instapcriteria, welke in paragraaf 4.3 van het Natuurbeheerplan Fryslân 2027 zijn opgenomen, zie onderstaande tabel.

|                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                  |
|------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Open<br>Grasland | Minimaal 10 broedparen van grutto per 100 ha óf minimaal 50 broedparen van de soorten grutto, tureluur, kievit en scholekster samen per 100 ha, of                                                                                                                                          | Minimaal 100 ha samenhangende beheerde oppervlakte waarop leefgebied open grasland aanwezig is, of het gebied is als weidevogelparel aangewezen. |
|                  | Minimaal 30 broedparen van de kritische soorten (grutto, tureluur, veldleeuwerik, graspieper, gele kwikstaart, slobbeend, kuifeend, wulp, watersnip, kwartel, tafeleend, zomertaling, wintertaling, witte kwikstaart, kluut, knobbelzwaan, krakeend, bergeend en patrijs) samen per 100 ha. |                                                                                                                                                  |

De uitbreiding bij Sint Annaparochie betref zo'n 87 ha. Dit gebied sluit aan bij het natuurgebied, welke is aangeduid in het Natuurbeheerplan met beheer- en ambitietype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland. De gegevens laten over de jaren een wisselend beeld zien van tussen de 5 en 15 broedparen grutto. In de onderbouwing wordt aangegeven dat in het gebied in 2026 bij de tweede alarmtelling nog 21 broedparen aanwezig waren, wat aangeeft dat dit gebied duidelijk als foerageergebied wordt gebruikt. Daarnaast laat de boer stukken grasland staan en wil extra inzetten op het behoud van de grutto. Op basis van de aantallen en de ligging van het gebied, wordt voldaan aan de instapcriteria.

### Conclusie

Zienswijze overnemen, agrarisch zoekgebied open grasland uitbreiden.

## Zienswijze 10

Kenmerk registratie: 0252250

Datum ingediend: 31-5-2026

### Samenvatting zienswijze

Indiener heeft een zienswijze ingediend waarbij wordt verzocht het agrarisch zoekgebied Open grasland uit te breiden. In het verzoek is aangegeven dat het hier gaat om een uitbreiding in de omgeving van Engwierum. Als onderbouwing zijn de aantallen nesten en broedgevallen van de weidevogels nagezonden. Het gebied maakt de verbinding tussen de Cuperuspolder en Ezumakeeg.

### Beoordeling

De uitbreiding van het zoekgebied Open grasland wordt getoetst aan de instapcriteria, welke in paragraaf 4.3 van het Natuurbeheerplan Fryslân 2027 zijn opgenomen, zie onderstaande tabel.

|                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                  |
|------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Open<br>Grasland | Minimaal 10 broedparen van grutto per 100 ha óf minimaal 50 broedparen van de soorten grutto, tureluur, kievit en scholekster samen per 100 ha, of                                                                                                                                          | Minimaal 100 ha samenhangende beheerde oppervlakte waarop leefgebied open grasland aanwezig is, of het gebied is als weidevogelparel aangewezen. |
|                  | Minimaal 30 broedparen van de kritische soorten (grutto, tureluur, veldleeuwerik, graspieper, gele kwikstaart, slobbeend, kuifeend, wulp, watersnip, kwartel, tafeleend, zomertaling, wintertaling, witte kwikstaart, kluut, knobbelzwaan, krakeend, bergeend en patrijs) samen per 100 ha. |                                                                                                                                                  |

De uitbreiding bij Engwierum betref zo'n 87 ha. Dit gebied sluit deels aan bij natuurterreinen, welke zijn aangeduid in het Natuurbeheerplan en bestaand zoekgebied Open grasland. Het voldoet hiermee aan de eis van 100 ha samenhangend beheerde oppervlakte. Voor de Cuperuspolder en Ezumakeeg zijn geen gegevens opgestuurd. Voor de Anjumer Kolken en de uitbreiding zijn gegevens nagezonden. Uit de verschillende stippenkaarten komt een beeld dat binnen de uitbreiding jaarlijks zo'n 10 broedparen van de kievit, tureluur en scholekster zit. In het aangrenzend agrarisch gebied, welke al als zoekgebied is opgenomen, zitten jaarlijks zo'n 25 broedparen van de 4 hoofdsoorten. In het natuurgebied De Anjumer Kolken (zo'n 100 ha en op 750 meter afstand), zitten zo'n 85 broedparen van de 4 hoofdsoorten. Op basis van de aantallen en de locatie, kan niet worden voldaan aan de instapcriteria.

### Conclusie

Zienswijze niet overnemen.

## Zienswijze 11

Kenmerk registratie: 02521862

Datum ingediend: 1-6-2026

### Samenvatting zienswijze

Indiener heeft een zienswijze ingediend, namens een aantal cliënten, waarin wordt verzocht om het Ontwerp Natuurbeheerplan 2027 zodanig te wijzigen dat het Koehok te Schiermonnikoog buiten de NNN-contour komt te vallen en géén beheertype heeft.

Indiener geeft dat het perceel bekend staat als het Koehok, of Kwelderhok, en inmiddels meer dan 50 jaar in gebruik is bij cliënten voor agrarische doeleinden. Cliënten hebben dit perceel middels reguliere pacht in gebruik. Zij gebruiken dit perceel voor het beweiden van vee, het telen van grassen en uitrijden van (kunst)mest. Landbouwgrond op Schiermonnikoog is buitengewoon schaars en cliënten hebben daarmee zwaarwegend recht en belang bij het behoud van dit perceel voor agrarische doeleinden. Uit de pachtovereenkomst en uitspraak van de Raad van State volgt dat het perceel enkel een agrarische bestemming en gebruiksdoeleinden kent en daarom ten onrechte aangewezen als natuurterrein.

De indiener geeft aan dat de cliënten in hun belangen geraakt worden, omdat zij door deze aanwijzing het perceel niet meer kunnen meenemen in hun gecombineerde opgave voor hun mestboekhouding – waardoor zij minder mest mogen uitrijden – en zij hierdoor ook niet langer in aanmerking komen voor een vergoeding van faunaschade op dit perceel.

### Beoordeling

Het Kweldershok staat in elk geval sinds het Natuurbeheerplan Fryslân 2011 als natuur op kaart. Hierop is eerder in kader van het Natuurbeheerplan Fryslân 2026 een zienswijze ingediend. Tegen het vaststellingsbesluit van het plan van 2026 en de bijbehorende Reactienota Natuurbeheerplan Fryslân 2026 is een beroep ingediend. Die procedure loopt nog.

In de vorige reactienota is al aangegeven dat in de pachtovereenkomst het Kweldershok tezamen met de kwelderpecelen wordt uitgegeven. Alleen geldt voor het Kweldershok de uitzondering dat er bemesting mag worden toegepast. Het Kweldershok staat hiermee dus in dienst van het kweldergebied, zodat bij hoogwater het vee droog kan staan.

Naast het verzoek om het Kweldershok uit het Natuurbeheerplan te halen is in 2025 eenzelfde verzoek ingediend in kader van de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland. Hierover zijn vragen gesteld en is aanvullende informatie aangeleverd. Ook die procedure loopt nog.

Gelet op de volgorde dient eerst het verzoek in kader van het Natuurnetwerk Nederland te worden behandeld. Het natuurbeheerplan vormt namelijk alleen het kader voor de uitvoering van het natuur- en landschapsbeheer. Het beschrijft de beleidsdoelen en de subsidiemogelijkheden voor de ontwikkeling en het beheer van natuurgebieden, agrarische natuur en landschapselementen in de provincie. Komt uit de beoordeling voor het NNN dat het gebied onterecht is aangegeven als natuur, dan zal het Natuurbeheerplan daarop aangepast worden.

### Conclusie

Zienswijze niet overnemen.

## Zienswijze 12

Kenmerk registratie: 02521864

Datum ingediend: 2-6-2026

### Samenvatting zienswijze

Indiener heeft een zienswijze ingediend ten aanzien van de tekst van het Natuurbeheerplan Fryslân 2026. Er wordt verzocht om bij de tekst over de Natuurherstelverordening (paragraaf 2.1) te benoemen welke risico's deze verordening vormt voor het agrarisch natuurbeheer.

Indiener geeft aan dat in paragraaf 1.2 wordt helder uitgelegd wordt dat het Natuurbeheerplan geen planologische consequenties heeft (of zou mogen hebben) en het daarom ook niet voor andere doeleinden dan voor sturing van subsidies gebruikt kan worden. Het is van belang dat dit soort teksten zaken afbakenen. Indiener ziet ontwikkelingen waarbij het ANLB-instrument als een niet vrijblijvend verlengstuk van overheidsbeleid gaat fungeren, terwijl dit bedoeld is om op basis van vrijwilligheid boeren te verleiden om doelen rond bijvoorbeeld weidevogels en biodiversiteit na te streven. Indiener geeft aan dat het van belang is dat in het Natuurbeheerplan de risico's en gevoeligheden op dit terrein worden benoemd.

Daarnaast ziet indiener dat in het Natuurbeheerplan veel energie gestoken wordt in het Aanvalsplan grutto. Indiener verwacht, gelet op de strikte voorwaarden, niet dat dit in Friesland breed succesvol gaat worden. Desondanks ligt het in de rede dat naar de toekomst toe opnieuw aanvullende opdrachten voor bescherming van weidevogels aan het Rijk (en de provincie) worden opgelegd. Zie hiervoor ook de teksten in de NHV. Het zou hierbij voor boeren die zich hebben laten verleiden om mee te doen aan dit grutto-plan verdraaid zuur zijn, om vast te moeten stellen dat vanuit een vrijwillig initiatief een situatie van jezelf in de voet schieten ontstaat. Voor behoud van draagvlak onder de agrarische sector is het van belang te borgen dat het vertrouwen van agrarische ondernemers nooit beschaamd wordt. Er wordt verzocht om hiervoor voorzieningen te treffen in het Natuurbeheerplan.

Alles overziend heeft de indiener als belangenorganisatie niet zozeer opmerkingen over het subsidiekader dat het Natuurbeheerplan is, maar legt vooral de vinger bij ontwikkelingen die van het ANLB een sturingselement van het Rijk maken. Indiener geeft aan dat dit risico's met zich meebrengt waar onvoldoende aandacht voor is en waardoor het draagvlak onder boeren voor een en ander zou kunnen wegvallen.

### Beoordeling

Het verzoek van de indiener gaat met name over het ANLB en de zorgen om de vrijwilligheid/vrijblijvend hiervan. Het natuurbeheerplan vormt alleen het kader voor de uitvoering van het natuur- en landschapsbeheer. Het beschrijft de beleidsdoelen en de subsidiemogelijkheden voor de ontwikkeling en het beheer van natuurgebieden, agrarische natuur en landschapselementen in de provincie. Er wordt binnen de provincie nagedacht over de toekomst van het natuurbeleid in kader van het Natuurplan van het ministerie en de andere beleidsstukken. De zorgen van de indiener zullen we hierin meenemen.

In kader van de Natuurherstelverordening werkt het Ministerie van LNV aan een Natuurplan. Deze is nog niet vastgesteld. De uitwerking, doelen en beleidskeuzes zijn nog onduidelijk. Vanuit de provincie kan dan ook nog geen inschatting gemaakt worden van de risico's hiervan. Zodra hierover stukken zijn vastgesteld zal een samenvatting hiervan landen in het Natuurbeheerplan.

In kader van het Aanvalsplan grutto is onlangs op 6 juli 2026 het Afsprakenkader Aanvalsplan Grutto 2026 ondertekend door de minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur en de provincies. Het afsprakenkader vormt een bekrachtiging

van deze gezamenlijke intentie en concretiseert de afspraken die nodig zijn tussen de minister en provincies om het Aanvalsplan grutto uiterlijk in 2035 tot realisatie te brengen. In deze afspraken is onder andere vastgelegd welke instrumenten gebruikt worden en wat het financieel kader is. Er blijft binnen het ANLb en het grondinstrument ingezet worden op vrijwillige aanpak, maar dit betekent niet dat het vrijblijvend is. Een agrariër kan er zelf voor kiezen om mee te doen en pakketten af te sluiten in kader van weidevogelbeheer of zijn gronden in te zetten voor langjarig beheer. De provincie staat zelf aan de lat voor de sturing en regie omtrent de gebiedsprocessen en maatregelen in de Aanvalsplan grutto gebieden. Dit wordt gezamenlijk met de gebiedspartijen opgepakt en verder uitgewerkt.

Vanuit de provincie kan gestuurd worden in waar bepaalde middelen worden ingezet. Dit wordt geregeld via bijvoorbeeld de kaarten van de agrarische zoekgebieden en middels openstellingsbesluiten van de subsidieregelingen. Vanuit het Rijk is aanvullend budget beschikbaar gesteld voor specifieke doelen, zoals de grutto en rondom stikstof gevoelige Natura 2000 gebieden. Dit is ook aangegeven in het Natuurbeheerplan, zie paragraaf 4.3.4 en 4.4.3 van het Natuurbeheerplan. Maar er blijft ingezet worden op vrijwillige deelname, zowel binnen de Aanvalsplan grutto gebieden als daarbuiten. De provincie ziet het ANLb als een instrument waar agrariërs vrijwillig aan mee kunnen doen, maar dit is niet vrijblijvend. Agrariërs sluiten zelf beheerpakketten af met daarbij geldende verplichtingen. Niet nakoming van die verplichtingen kunnen gevolgen hebben voor de subsidie.

#### Conclusie

Zienswijze ter kennisgeving aannemen.

## Zienswijze 13

Kenmerk registratie: 02522490

Datum ingediend: 3-6-2026

### Samenvatting zienswijze

Indiener heeft een zienswijze ingediend waarbij wordt verzocht het agrarisch zoekgebied Open grasland uit te breiden. In het verzoek is aangegeven dat het hier gaat om een uitbreiding in de omgeving van Haule. Aanleiding voor het indienen van het verzoek zijn de uitkomsten van het Goede Gesprek tussen provincie en de terreinbeherende organisatie en de excursie/werkbezoek aan de Haulerpolder met de gedeputeerde. Er is toen geopperd om een zienswijze in te dienen om het leefgebied uit te breiden. Tijdens de excursie is enthousiast gereageerd op de vraag of een mogelijke uitbreiding van het leefgebied kans van slagen had.

Het gebied was in de SNL-periode ook weidevogelgebied maar kon door beperkte financiële middelen niet voortgezet worden. De aanwezige agrariërs dragen de weidevogels nog altijd een warm hart toe. Het gewenste leefgebied Open grasland overlapt met leefgebied Open akker en is geschikt voor vogels.

In overleg met de TBO, vogelwachten, jager en deelnemers zijn gegevens verzameld over het gebied. De betrokken personen hebben de intentie om weidevogelgebied te realiseren met het juiste beheer, nazorg en predatiebeheer. De aantallen en soorten zijn niet compleet. Van Vogelwacht Donkerbroek krijgen we nog recente telgegevens.

Als onderbouwing zijn de aantallen nesten en broedgevallen van de weidevogels meegestuurd, alsmede meer informatie over de diverse overleggen en mails.

### Beoordeling

De uitbreiding van het zoekgebied open grasland wordt getoetst aan de instapcriteria, welke in paragraaf 4.3 van het Natuurbeheerplan Fryslân 2027 zijn opgenomen, zie onderstaande tabel.

|                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                  |
|------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Open<br>Grasland | Minimaal 10 broedparen van grutto per 100 ha óf minimaal 50 broedparen van de soorten grutto, tureluur, kievit en scholekster samen per 100 ha, of                                                                                                                                          | Minimaal 100 ha samenhangende beheerde oppervlakte waarop leefgebied open grasland aanwezig is, of het gebied is als weidevogelparel aangewezen. |
|                  | Minimaal 30 broedparen van de kritische soorten (grutto, tureluur, veldleeuwerik, graspieper, gele kwikstaart, slobbeend, kuifeend, wulp, watersnip, kwartel, tafeleend, zomertaling, wintertaling, witte kwikstaart, kluut, knobbelzwaan, krakeend, bergeend en patrijs) samen per 100 ha. |                                                                                                                                                  |

De uitbreiding betreft een gebied van zo'n 242 ha. Hierin is een gebied ter grootte van 51 ha al opgenomen als agrarisch zoekgebied Open grasland, dat ook deels overlapt met het natuurterrein ter grootte van 41 ha. De opgestuurde gegevens laten een beeld zien van het natuurterrein en het omliggende agrarisch gebied. In het natuurterrein zitten zo tussen de 70 en 90 broedparen van de kritische soorten. In het agrarisch gebied zitten minder weidevogels, maar komen deze wel daadwerkelijk voor. In 2026 zaten hier zo'n 25 paren van de 4 hoofdsoorten en zijn aanvullend zo'n 12 waarnemingen van de kritische soorten gemeld. Het natuurterrein ligt op dit moment relatief geïsoleerd in het landschap. Door meer in te zetten op weidevogelbeheer in het agrarisch gebied, kan gezamenlijk met het natuurterrein een robuuster gebied ontstaan.

### Conclusie

De zienswijze wordt overgenomen. Het agrarisch zoekgebied Open grasland wordt overeenkomstig de beoordeling uitgebreid.

## Zienswijze 14

Kenmerk registratie: 02522525

Datum ingediend: 3-6-2026

### Samenvatting zienswijze

Indiener heeft een zienswijze ingediend waarbij wordt verzocht het agrarisch zoekgebied Open grasland uit te breiden. In het verzoek is aangegeven dat het hier gaat om een uitbreiding in de omgeving van Oudega (De Fryske Marren). Als onderbouwing zijn de aantallen nesten en broedgevallen van de weidevogels meegestuurd.

Dit gebied is van oudsher altijd al een kansrijk weidevogelgebied geweest. Door de huidige wijze van bedrijfsvoering binnen de polder met oog voor de weidevogels, een goede nauwe samenwerking met de vogelwacht én succesvol predatiebeheer, is er een opwaartse trend waarneembaar in de aantallen broedparen weidevogels waaronder ook een toename van de gidssoort grutto. Een deel van de Noordwolderpolder, tussen een al sinds de SANL-periode aangewezen zgn. 'parel' nabij Elahuizen en het weidevogelzoekgebied rondom Oudega/ Kolderwolde, is vanaf 2025 begrensd als leefgebied Open grasland. Ten zuiden van deze begrenzing liggen nog een aantal percelen, verdeeld in 4 blokken, die eveneens kansrijk zijn toe te voegen aan het leefgebied Open grasland. Dit vanwege trendgegevens van de afgelopen drie jaar en de resultaten tot nu toe (2 juni 2026) van het huidige beheerjaar. Bovendien kan dan het zoekgebied worden begrensd door een natuurlijke (harde) begrenzing, de vaart de Rien.

### Beoordeling

De uitbreiding van het zoekgebied open grasland wordt getoetst aan de instapcriteria, welke in paragraaf 4.3 van het Natuurbeheerplan Fryslân 2027 zijn opgenomen, zie onderstaande tabel.

|                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                  |
|------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Open<br>Grasland | Minimaal 10 broedparen van grutto per 100 ha óf minimaal 50 broedparen van de soorten grutto, tureluur, kievit en scholekster samen per 100 ha, of                                                                                                                                          | Minimaal 100 ha samenhangende beheerde oppervlakte waarop leefgebied open grasland aanwezig is, of het gebied is als weidevogelparel aangewezen. |
|                  | Minimaal 30 broedparen van de kritische soorten (grutto, tureluur, veldleeuwerik, graspieper, gele kwikstaart, slobbeend, kuifeend, wulp, watersnip, kwartel, tafeleend, zomertaling, wintertaling, witte kwikstaart, kluut, knobbelzwaan, krakeend, bergeend en patrijs) samen per 100 ha. |                                                                                                                                                  |

Indiener heeft een zienswijze ingediend voor 4 verschillende blokken. Blok 1 sluit aan bij bestaand agrarisch zoekgebied Open grasland. De andere blokken sluiten hier weer op aan.

Blok 1 is zo'n 20 ha groot. In de gegevens wordt genoemd dat voor 3 jaar gegevens zijn aangeleverd, dit betreft echter blok 2. Uit de kaart van 2026 blijkt dat in blok 1 een 12-tal broedparen van de hoofdsoorten aanwezig waren. Uit gesprek met indiener blijkt dat het aantal hier groeiende is. Van in 2024 een enkel broedgeval, naar een 12-tal in 2025. Dit gedeelte voldoet aan de instapcriteria.

Blok 2 is zo'n 40 ha groot en bevat meerdere broedparen grutto, een enkele scholekster en met name veel broedparen kievit. Het laat een wisselend beeld van geen grutto in 2022 t/m 2024 tot een 4-tal in 2026. Het aantal paar kievit is gegroeid van 6 registraties in 2022 naar 34 stuks in 2025. Het totaal aantal registraties voor de 4 hoofdsoorten is in 2025 een 37 stuks. Dit gedeelte voldoet aan de instapcriteria.

Blok 3 is zo'n 86 ha groot en bevat in 2026 een 7-tal broedpaar kievit, dit gedeelte voldoet niet aan de gestelde instapcriteria.

Blok 4 is zo'n 41 ha groot en bevat in 2026 een 4-tal broedpaar kievit en 2 broedpaar tureluur, dit gedeelte voldoet niet aan de gestelde instapcriteria.

#### Conclusie

De zienswijze wordt voor de blokken 1 en 2 overgenomen. Het agrarisch zoekgebied Open grasland wordt voor deze blokken uitgebreid. De zienswijze wordt voor de blokken 3 en 4 niet overgenomen.

## Zienswijze 15

Kenmerk registratie: 02523549

Datum ingediend: 1-6-2026

### Samenvatting zienswijze

Indiener heeft een zienswijze ingediend waarbij wordt verzocht het agrarisch zoekgebied Open grasland uit te breiden. In het verzoek is aangegeven dat het hier gaat om een uitbreiding in de omgeving van Blauwhuis, Oosthem en Heeg. Als onderbouwing zijn de aantallen nesten en broedgevallen van de weidevogels meegestuurd en is per locatie een motivatie opgesteld.

Naar het gebied Blauwhuis, noordelijk van het treinspoor trekken grutto's met kuikens welke net zuidelijk van het spoor in "De Ryp" uit het ei gekropen zijn. Om deze kuikens een goede kans te geven om op te groeien is het noodzakelijk om het maaien op deze percelen uit te stellen, maar de ANLb-pakketten welke hier beschikbaar voor zijn kunnen alleen op Open grasland ingezet worden. Daarnaast zou het beter zijn om hier pakketten af te sluiten om hier kruidenrijke percelen te realiseren. Ook het gebied tussen de poelen It Fliet, Sipkemeer en Rietmeer wordt gebruikt als broedgebied van de 4 hoofdsoorten. Door hier de juiste pakketten af te sluiten kan de biotoop voor deze soorten geoptimaliseerd worden en kan de broedpopulatie hier groeien.

Hoewel het gebied tussen Oosthem, Fols gare en Sneek dicht tegen de steden Sneek en IJlst ligt, maken de weidevogels nog steeds graag gebruik van dit gebied om te broeden en hun kuikens groot te brengen. Zelfs op de bouw kavels langs de A7 broeden nog steeds weidevogels. Wanneer dit gebied verder ingericht wordt met gebouwen e.d., zullen de weidevogels hier verdwijnen. Rond de Oude Rijn ligt nu al een gebied waar kieviten en grutto's de afgelopen jaren succesvol hebben weten te broeden. Het is dan ook aannemelijk dat de weidevogels hierheen zullen verplaatsen. Om ruimte te bieden voor de weidevogels welke moeten wijken en om de huidige populatie beter te kunnen beschermen, willen we dan ook graag dat dit gebied wordt toegevoegd.

Het noordelijke gebied bij Heeg herbergt de afgelopen jaren zowel broedende grutto's als grutto's met kuikens en ligt dicht tegen andere broedconcentraties van grutto's aan. Het is dus ook belangrijk om dit gebied toe te voegen om alle kuikens een optimale kans te bieden om succesvol op te groeien.

### Beoordeling

De uitbreiding van het zoekgebied open grasland wordt getoetst aan de instapcriteria, welke in paragraaf 4.3 van het Natuurbeheerplan Fryslân 2027 zijn opgenomen, zie onderstaande tabel.

|                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                  |
|------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Open<br>Grasland | Minimaal 10 broedparen van grutto per 100 ha óf minimaal 50 broedparen van de soorten grutto, tureluur, kievit en scholekster samen per 100 ha, of                                                                                                                                          | Minimaal 100 ha samenhangende beheerde oppervlakte waarop leefgebied open grasland aanwezig is, of het gebied is als weidevogelparel aangewezen. |
|                  | Minimaal 30 broedparen van de kritische soorten (grutto, tureluur, veldleeuwerik, graspieper, gele kwikstaart, slobbeend, kuifeend, wulp, watersnip, kwartel, tafeleend, zomertaling, wintertaling, witte kwikstaart, kluut, knobbelzwaan, krakeend, bergeend en patrijs) samen per 100 ha. |                                                                                                                                                  |

Indiener heeft in gesprek en per mail aangegeven dat zij het vreemd vinden dat deze instapcriteria worden aangehouden bij het beoordelen van uitbreidingen van het agrarisch zoekgebied. Zij geven aan dat ze in de gebieden hier naartoe werken en deze aantallen niet

te behalen zijn zonder het afsluiten van beheerpakketten in kader van het ANLb. Bij het opstellen van de leefgebieden worden de bovenstaande instapcriteria voor agrarisch zoekgebied Open grasland aangehouden om ervoor te zorgen dat beheerpakketten op de juiste plek worden afgesloten. Het hanteren van de instapcriteria is erop gericht het beschikbare agrarisch natuurbeheer te concentreren in robuuste en kansrijke weidevogelgebieden. Het loslaten van deze criteria kan ertoe leiden dat het beheer meer verspreid wordt ingezet, waardoor de beoogde concentratie en effectiviteit van het beheer afneemt.

Door indiener zijn gegevens voor de jaartallen 2024 t/m 2026 aangeleverd, hierop zijn alleen de 4 hoofdsoorten zichtbaar. Gegevens voor de kritische soorten zijn niet aangeleverd. Alle drie de gebieden laten een stabiele tot toename in aantallen weidevogels zien. Echter, het betreft uitbreidingen van 400, 280 en 190 ha met een aantal van zo'n 26, 24 en 11 broedende weidevogels van de 4 hoofdsoorten. Deze aantallen voldoen niet aan het instapcriterium voor het aantal broedparen van de vier hoofdsoorten per 100 hectare.

Er is nog gekeken of er mogelijkheden zijn om delen van de gebieden te kunnen toevoegen. Hierover is contact geweest, maar men heeft aangegeven de voorgestelde begrenzing van de uitbreidingen te willen handhaven. Daarbij is ook aangegeven dat 2 uitbreidingen liggen in een Aanvalsplan brutto gebied (APG-gebied). In het Natuurbeheerplan is in paragraaf 4.3 aangegeven dat ook uitbreidingen binnen een APG-gebied dienen te voldoen aan de instapcriteria.

#### Conclusie

De zienswijze wordt niet overgenomen. De gevraagde uitbreidingen van het agrarisch zoekgebied Open grasland voldoen niet aan de instapcriteria uit paragraaf 4.3 van het Natuurbeheerplan Fryslân 2027.

## Zienswijze 16

Kenmerk registratie: 02523547

Datum ingediend: 3-3-2026

### Samenvatting zienswijze

Indiener heeft een zienswijze ingediend waarbij wordt verzocht het agrarisch zoekgebied Open grasland uit te breiden. In het verzoek is aangegeven dat het hier gaat om een 6 tal uitbreidingen, genaamd: De Hem, Hôflân, Birstum, Leijepoel, Echtenerbrug en Oosterzee. Als onderbouwing zijn de aantallen nesten en broedgevallen van de weidevogels meegestuurd.

### Beoordeling

De uitbreiding van het zoekgebied open grasland wordt getoetst aan de instapcriteria, welke in paragraaf 4.3 van het Natuurbeheerplan Fryslân 2027 zijn opgenomen, zie onderstaande tabel.

|                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                  |
|------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Open<br>Grasland | Minimaal 10 broedparen van grutto per 100 ha óf minimaal 50 broedparen van de soorten grutto, tureluur, kievit en scholekster samen per 100 ha, of                                                                                                                                          | Minimaal 100 ha samenhangende beheerde oppervlakte waarop leefgebied open grasland aanwezig is, of het gebied is als weidevogelparel aangewezen. |
|                  | Minimaal 30 broedparen van de kritische soorten (grutto, tureluur, veldleeuwerik, graspieper, gele kwikstaart, slobbeend, kuifeend, wulp, watersnip, kwartel, tafeleend, zomertaling, wintertaling, witte kwikstaart, kluut, knobbelzwaan, krakeend, bergeend en patrijs) samen per 100 ha. |                                                                                                                                                  |

De uitbreiding voor locatie De Hem is 75 ha groot. Dit gebied sluit direct aan bij de Hounspolder, waarbij de cluster aan weidevogels ook direct aansluitend is. In dat gebied zitten veel weidevogels. Op de oppervlakte voor de uitbreiding zitten 5 tot 6 broedparen weidevogels van de 4 hoofdsoorten. Tezamen met de Hounspolder komt het gebied op zo'n 100 ha met een 75 broedparen van de 4 hoofdsoorten.

Op locatie Hôflân is de uitbreiding zo'n 280 ha groot. Dit gebied sluit aan bij een bestaand Open grasland gebied, hier zit het cluster aan weidevogels rondom de plasdras. In het uit te breiden gebied zitten van de hoofdsoorten zo'n 50 broedparen, waarvan 4 paar grutto's. Dit aantal voldoet niet aan de instapcriteria.

De uitbreiding voor locatie Birstum is 340 ha groot. Dit gebied sluit aan bij een bestaand Open grasland gebied, hier zit de cluster weidevogels rondom de plasdras op zo'n 1000 meter afstand van het uit te breiden gebied. Verspreidt over de uitbreiding zitten een aantal clusters met weidevogels. Op de stippenkaarten zijn hier veel stippen te zien, dit zijn met name kieviten op maïspercelen. Van de vier hoofdsoorten zitten er zo'n 75 broedparen. Temidden van het gebied ligt nog een ecologische verbingszone, bestaande uit water en rietvegetatie. Dit aantal voldoet niet aan de instapcriteria. Ook in samenhang met de bestaande clusters van weidevogels voldoet de uitbreiding niet aan de instapcriteria.

Op locatie Leijepoel is de uitbreiding zo'n 60 ha groot. Dit gebied sluit niet aan bij een bestaand Open grasland gebied. Wel sluit het aan bij natuurterreinen bestaande uit rietvegetatie, maar ook graslanden waarbij ook het beheer gericht is op weidevogels. Van de vier hoofdsoorten zijn een 28-tal broedparen aanwezig, waarvan 8 paar grutto's. Met 8 broedparen grutto op circa 60 ha wordt voldaan aan het instapcriterium van minimaal 10 broedparen grutto per 100 ha.

De uitbreiding voor locatie Echtenerbrug is een 52 ha groot. Dit gebied sluit aan bij een bestaand Open grasland gebied, hier ligt de cluster met weidevogels op 600 meter afstand. De aantallen in de uitbreiding zijn groeiende van een 3 paar in 2024 naar 10 paar kieviten in 2025 en een enkel paar tureluur. Gezien de ligging, omgeving en aantal, voldoet de uitbreiding niet aan de instapcriteria. Ook in samenhang met de bestaande clusters van weidevogels voldoet de uitbreiding niet aan de instapcriteria.

Op locatie Oosterzee is de uitbreiding zo'n 780 ha groot. Dit gebied sluit aan bij een bestaand Open grasland gebied, hier liggen de clusters weidevogels op zo'n 800 meter afstand van de uitbreiding. De aantallen in de uitbreiding zijn groeiende van een 20-tal in 2024 naar 40-tal broedparen van de hoofdsoorten in 2025. Dit aantal voldoet niet aan de instapcriteria. Ook in samenhang met de bestaande clusters van weidevogels voldoet de uitbreiding niet aan de instapcriteria.

#### Conclusie

De zienswijze wordt voor de locaties De Hem en Leijepoel overgenomen. Het agrarisch zoekgebied Open grasland wordt voor deze locaties uitgebreid. De zienswijze wordt voor de locaties Hôflân, Birstum, Echtenerbrug en Oosterzee niet overgenomen.

## Zienswijze 17

Kenmerk registratie: 02523545

Datum ingediend: 3-3-2026

### Samenvatting zienswijze

Indiener heeft een zienswijze ingediend waarbij wordt verzocht het agrarisch zoekgebied Open grasland uit te breiden. In het verzoek is aangegeven dat het hier gaat om een uitbreiding in de omgeving van Marssum. Als onderbouwing zijn de aantallen nesten en broedgevallen van de weidevogels meegestuurd.

### Beoordeling

De uitbreiding van het zoekgebied Open grasland wordt getoetst aan de instapcriteria, welke in paragraaf 4.3 van het Natuurbeheerplan Fryslân 2027 zijn opgenomen, zie onderstaande tabel.

|                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                  |
|------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Open<br>Grasland | Minimaal 10 broedparen van grutto per 100 ha óf minimaal 50 broedparen van de soorten grutto, tureluur, kievit en scholekster samen per 100 ha, of                                                                                                                                          | Minimaal 100 ha samenhangende beheerde oppervlakte waarop leefgebied open grasland aanwezig is, of het gebied is als weidevogelparel aangewezen. |
|                  | Minimaal 30 broedparen van de kritische soorten (grutto, tureluur, veldleeuwerik, graspieper, gele kwikstaart, slobbeend, kuifeend, wulp, watersnip, kwartel, tafeleend, zomertaling, wintertaling, witte kwikstaart, kluut, knobbelzwaan, krakeend, bergeend en patrijs) samen per 100 ha. |                                                                                                                                                  |

De uitbreiding op deze locatie is circa 72 ha groot. De aantallen broedparen van de vier hoofdsoorten laten een wisselend beeld zien, van 36 in 2023 en 26 in 2024 tot circa 45 in 2025. Het aantal grutto's is in deze periode gestegen van circa 2 naar 4 broedparen. Met circa 45 broedparen van de vier hoofdsoorten op 72 ha wordt voldaan aan het instapcriterium van minimaal 50 broedparen per 100 ha. Daarnaast vormt het gebied een schakel tussen het bestaande zoekgebied Open grasland en de graslanden rondom en op de vliegbasis, waar eveneens weidevogels broeden.

### Conclusie

De zienswijze wordt overgenomen. Het agrarisch zoekgebied Open grasland wordt overeenkomstig de beoordeling uitgebreid.